

بحران کرونا و پیامدهای اقتصادی آن جهان را با چالشی جدی روبه‌رو کرده

پاندمی «دیون جهانی» بعد از «پاندمی کرونا» در راه است

توسط بدهکاران بخش عمومی و خصوصی را در موعد سررسیدها به تاخیر خواهد انداخت و این چرخه معیوب آثار غیرقابل پیش‌بینی و مخرب بر اقتصاد و محاسبات جهانی برجا خواهد گذاشت. اتکای سیستماتیک و پایدار شرکت‌های ضعیف به کمک‌های دولتی، با قطع اجباری این کمک‌ها بازهم بدتر خواهد شد. این شرکت‌ها که با کمک‌های دولتی فقط قادر به بازپرداخت بهره‌دین و نه اصل دین خود هستند، مجبور به استقراض بیشتر می‌شوند و ریسک زیادتری را بر خود و بر نیروی کارشان تحمیل می‌کنند.

در این شرایط اقتصادی کشورهای متکی به واردات مواد اولیه و صادرات بیشترین خسارت را متحمل می‌شوند و تنها کشورهایی می‌توانند مقاومت کنند که بیشتر به ظرفیت‌های داخلی متکی باشند.

کشورهای زیادی در آسیا و شمال آفریقا از کرونا آسیب دیده‌اند. اگر از میان آنها، شرق آسیا را جدا کنیم کشورهای باقی‌مانده در قسمت اقتصادهای متوسط با کوچک جهان قرار می‌گیرند. بهترین اقتصادهای این بخش کشورهایی هستند که دارای ظرفیت صادرات نفت بوده‌اند. چنین کشورهایی به دلیل پایین آمدن قیمت نفت به دنبال کاهش تقاضای این ماده در بازارهای جهانی، متضرر شده‌اند. کشورهایی مانند عراق یا عمان جزء این دسته هستند. کشورهای دسته دوم در این بخش اعضای وابسته به صنعت گردشگری هستند؛ کشورهایی مانند مصر و تونس در این دسته‌جای می‌گیرند که آنها نیز به دلیل محدودیت‌های کرونایی با کاهش شدید گردشگر مواجه بوده‌اند. کشورهای دسته سوم نیز پایین‌ترین بخش بوده و همانند سودان یا موریتانی از نقاط اتکای خاصی در اقتصاد بهره‌مند نیستند.

به مدت بیش از ۱۲ سال گذشته، در وضع بسیار خوب وزیر حذنصاب ۶۰ درصد تولید ناخالص ملی قرار داشته، اینک ممکن است از این تعادل پایدار خارج شود. استقراض جدید ناشی از بسته‌حمایتی مذکور باعث شده که این اقتصاد و مالیه بزرگ اروپا، هر ثانیه بیش از ۱۰ هزار یورو بابت نرخ بهره دیون بپردازد که این سهم خیلی بالاتر از نسبت مشابه در زمان بحران مالی سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۰۹ قرار دارد. برخی متخصصان صندوق بین‌المللی پول به تازگی نسبت به ورود حتی آلمان به بحران اقتصادی و مالی ناشی از پاندمی کرونا هشدار داده‌اند.

پیش‌بینی‌ها این است که پس از غلبه بر پاندمی کرونا و قطع حمایت‌های دولتی، چالش‌های جدی اقتصادی مانند گوه‌یخ‌سرا از آب برون خواهند کرد. این چالش به مراتب بیش از زمان پس از فروکش کردن بحران مالی بزرگ طی سال‌های ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ عمر خواهد داشت.

در چنین شرایطی تداوم فشارهای سیاسی و اجتماعی برای ارائه تسهیلات مالی و تأمین‌های اجتماعی، بر تلاش دولت‌ها برای کاهش دیون و کاهش کسری‌های بودجه سایه خواهد انداخت و به این ترتیب توانایی دولت‌ها را برای رویارویی با دیگر بحران‌های محتمل پیش‌رو در سال‌های آتی، تضعیف خواهد کرد. در همین راستا برنامه جهانی مبارزه با تغییرات آب‌وهوایی توسط دولت‌ها نیز با مانع بزرگ مواجه خواهد شد و به منابع و سرمایه‌های طبیعی صدمه وارد خواهد کرد.

قطع عجلانه و بیش از موعد حمایت‌های دولتی که در چنین شرایطی اجتناب‌ناپذیر خواهد بود، به نوبه خود باعث ایجاد موجی از ورشکستگی‌ها خواهد شد، بازپرداخت دیون

اندیشکده سوربن مدتی است که چگونگی بهبود شرایط اقتصادی جهان بعد از فروکش کردن بحران همه‌گیری ویروس کووید-۱۹ مورد بحث محافل غربی است و همه کشورها در وهله اول به کاهش بار دیون عمومی ناشی از این پاندمی کشنده تأکید دارند. هر کشور به فراخور امکانات خود تلاش می‌کند ضمن مقابله با ویروس کرونا، ساختار بودجه‌ای خود را اصلاح کند و اقتصاد خود را اسیرپانگه دارد. پاندمی کرونا تاکنون ۲۴ تریلیون دلار قرض اضافی روی دست دنیا گذاشته است. این مبلغ مجموع دیون جهانی را به ۲۸۱ تریلیون دلار و نسبت دیون به تولید ناخالص جهانی را به سطح بی‌سابقه ۳۵۵ درصد افزایش داده است.

بنابر ارزیابی موسسه بین‌المللی مانیتورینگ دیون جهانی، افزایش دیون ناشی از پاندمی کرونا به مراتب بیش از بحران بزرگ مالی جهانی در سال‌های ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ بوده است و اقتصاد جهانی را با بحران مواجه خواهد کرد. در دوره بحران اقتصادی ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ به ترتیب ۱۰ و ۱۵ درصد به سهم دیون نسبت به تولید ناخالص جهانی افزوده شده بود. در حالی که سهم ناشی از دیون کرونایی بیش از ۳۵ درصد تولید ناخالص جهانی بوده است. طبق ارزیابی موسسه معتبر مذکور، برنامه حمایت‌های دولتی از کسب‌وکارهای آسیب‌دیده در بالا آمدن بیش از نیمی از این بدهی هاد خالت داشته‌اند و شرکت‌های جهانی، بانک‌ها و خانوارها نیز به ترتیب ۵/۴، ۳/۹، و ۲/۶ تریلیون دلار در ایجاد این قروض ۲۴ تریلیون دلاری سهم داشته‌اند. طبق پیش‌بینی موسسه مذکور، در سال جاری دولت‌ها مجبور خواهند شد بیش از ۱۰ تریلیون دلار دیگر بر میزان بدهی‌های کرونایی بیفزایند و استقراض کنند.

افزایش دیون کرونایی مخصوصاً در آمریکا و اروپا وضعیت بسیار وخیم‌تری دارد. فرانسه، اسپانیا و یونان به تنهایی ۵۰ درصد دیون خود را به نسبت تولید ناخالص اروپایی افزایش داده‌اند. در عین حال یونان، اسپانیا، انگلستان و کانادا تلاش‌های خوبی برای ترمیم دیون و تقلیل سهم آن در تولید ناخالص داخلی انجام داده‌اند. از میان ۶۱ کشور مورد مطالعه موسسه بین‌المللی مانیتورینگ دیون جهانی، سوئیس تنها کشور جهان است که نه تنها توانسته اقتصاد با ثبات خود را حفظ کند، بلکه نسبت استقراض دولت به تولید ناخالص ملی خود را نیز کاهش داده است.

اکنون نوعی هرج‌ومرج و دستپاچگی در تصویب و تخصیص بسته‌های حمایتی کلان دولتی به ویژه در کشورهای بزرگ و ثروتمند به عنوان مثال آلمان فقدان دقت و انضباط در تخصیص این حمایت‌ها از نیازمندان و کسب‌وکارهای واقعاً آسیب‌دیده از پاندمی کرونا، مشکل دیگری ایجاد کرده و به بروز انتقادات و ناراضیاتی‌های اجتماعی دامن زده است. شایان ذکر است که شرکت‌های عظیم خودروسازی در اروپا و آمریکا که غرق در پول و سودآوری هستند نیز متقاضی دریافت این کمک‌ها با استفاده از نفوذ و رانت بودند. حتی برخی گروه‌های تروریستی با جعل شرکت‌های ورشکسته یا آسیب‌دیده از کمک‌های دولتی استفاده کرده‌اند.

آلمان بزرگ‌ترین و استوارترین اقتصاد قاره اروپا که مجبور شده بود ۱/۳ تریلیون یورو بسته حمایت کرونایی را در نظر بگیرد، حالا برای نخستین مرتبه زیر فشار ناشی از استقراض دولتی قرار گرفته‌است. نسبت کسری بودجه‌ای این کشور که طبق معیارهای ماستریخت

یادداشت

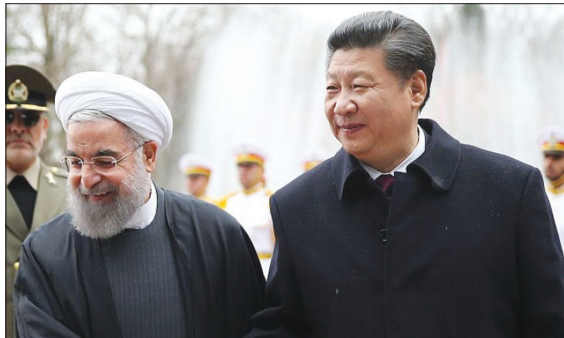
یک ضرب‌المثل چینی می‌گوید: «اگر می‌خواهید ثروتمند شوید، پیش از هر چیز، راه‌سازید.» شاید **محمد میرشکاری** این دیدگاه در سال ۲۰۱۳ برای شی چین‌پینگ، رئیس‌جمهور چین، آغازی بود برای مطرح کردن پیش‌نهاد بزرگ‌ترین طرح قرن یعنی ابتکار «کمربند-راه». نتیجه این طرح تاکنون سرمایه‌گذاری یک تریلیون دلاری چین و عضویت ۱۴۰ کشور در این پروژه عظیم بوده است.

با این حال باورهای رایج بین نخبگان و تصمیم‌گیران تهران این است که تا هر زمانی ایران درگیر دعواهای داخلی خود برای موضوع سند همکاری ۲۵ ساله باشد، چین هم به همان مقدار سرمایه و برنامه خود را معطل حل مسائل داخلی ایران خواهد گذاشت، مساله‌ای که دور از ذهن است. نکته مهم این است که از ۱۴۰ کشور عضو «کمربند-راه» تمامی ۱۵ کشور همسایه ایران عضوی از این طرح هستند و تعلل ایران، فرصت را برای دیگر کشورهای همسایه بیشتر مهیامی کند.

هرچه بیشتر از دعوای سیاسی برای اجرایی‌سازی سند همکاری تهران-پکن می‌گذرد، از یخ سرمایه‌گذاری چین و اهمیت ژئوپلیتیک ایران کم‌شده و به همان میزان به اهمیت رقابتی منطقه‌ای ایران افزوده می‌شود. باید در نظر داشت ترکیه (۲۰۱۸)، عراق (۲۰۱۵) عربستان (۲۰۱۶)، امارات (۲۰۱۸)، قطر (۲۰۱۴)، بحرین (۲۰۱۸) و عمان (۲۰۱۶) از کشورهایی هستند که در ۱۰ سال اخیر سطح همکاری‌های اقتصادی، تجاری و زیرساختی خود را با چین گسترش داده‌اند.

رسانه‌های صهیونیست از وقوع یک آتش‌سوزی گسترده در نزدیکی فرودگاه «بن‌گوریون» در فلسطین اشغالی خبر دادند. رسانه‌های رژیم صهیونیستی، ظهر روز گذشته به صورت فوری خبر از وقوع یک آتش‌سوزی گسترده در نزدیکی فرودگاه بین‌المللی «بن‌گوریون» در فلسطین اشغالی و تخلیه منازل مجاور آن دادند. کانال ۱۳ تلویزیون رژیم صهیونیستی دیروز (یکشنبه ۲ می)، از وقوع یک آتش‌سوزی گسترده در نزدیکی این فرودگاه خبر داد و اعلام کرد تیم‌های آتش‌نشانی در حال تخلیه منازل شهرک صهیونیست‌نشین «زیتان» واقع در نزدیکی محل حادثه هستند. پایگاه خبری روزنامه صهیونیستی «یدیعوت‌آحرانوت» نیز در خبری فوری از این حریق و تخلیه منازل مجاور محل حادثه نوشت و اعلام کرد تا زمان تنظیم این خبر، تیم‌های آتش‌نشانی نتوانسته‌اند آتش‌سوزی را مهار کنند. هنوز دلیل این آتش‌سوزی اعلام نشده و جزئیاتی از آن در دست نیست.

این کشور شود. گرچه نمی‌توان به مسائل نگاهی مطلق داشت و هرگونه اقدام کشورها برای برقراری ارتباط یا یکدیگر را به زبان ایران تفسیر کرد اما در سایه کم‌حرکتی دولت ایران برای بالفعل‌سازی ظرفیت‌های ایران، اقدامات کشورهای همسایه در گرفتن سهم و جای پای ایران در روابط با چین، می‌تواند باعث کاهش اهمیت جغرافیای ایران شود. موارد یادشده در اثر بی‌توجهی ۶ ساله دولت و مسکوت‌گذاری همکاری تهران-پکن به دلیل امید به برجام باعث شده است ظرفیت ژئوپلیتیک ایران برای چانه‌زنی با چین و امتیازگیری از این کشور کم‌اثر شده و پکن سعی کند تنگناهای جغرافیایی و انرژی خود را از طریق همسایگان ایران برطرف سازد، هرچند اجرائی نشدن تفاهم همکاری می‌گردد از وزن استراتژیک ایران برای چین کم‌شده، بر عدم النفع‌های کشور افزوده خواهد شد.

بوش: جمهوری خواهان می‌خواهند منقرض شوند

در آستانه برگزاری انتخابات ویژه‌ای برای تعیین جانشین نماینده تگزاس در کنگره که بر اثر کرونا درگذشت، جورج بوش، رئیس‌جمهوری پیشین آمریکا تأکید کرد ظهور حامیان دونالد ترامپ نشان می‌دهد جمهوری خواهان انگاری می‌خواهند منقرض شوند. به گزارش ایسنا به نقل از اسپوتنیک، جورج بوش هم‌اکنون کتاب جدیدش را تحت‌عنوان «یکی از میان همه: پرتلهایی از مهاجران آمریکا» تبلیغ می‌کند که مجموعه‌ای از پرتله‌ها و داستان‌های مربوط به مهاجران آمریکایی است. در مصاحبه روز جمعه، از بوش درباره تلاش اخیر جمهوری خواهان حامی ترامپ برای تشکیل انجمنی در کنگره که حامی سنت‌های آنگلو-سکسون باشد، سوال پرسیده شد. رئیس‌جمهوری سابق آمریکا در پاسخ به این سوال گفت: «برای من این کار یعنی آنها می‌خواهند منقرض شوند.» در صورت تداوم شرایط موجود، وی پیش‌بینی کرد طی چند سال آتی، دیگر حزبی وجود نخواهد داشت.

خشم آل خلیفه از شبکه الجزیره

وزارت کشور بحرین شبکه الجزیره قطر را به راه‌اندازی کارزار علیه خود متهم و اعلام کرد این کارزار به تحریک علیه بحرین می‌پردازد و هیچ ارتباطی با شعارهایی ندارد که الجزیره برای مصرف رسانه‌ای می‌دهد. به گزارش مهر به نقل از الخلیج آنلاین، این اتهام در حالی مطرح می‌شود که شبکه الجزیره میزبان چند نماینده پارلمان اروپا برای بررسی اوضاع زندان‌ها و حقوق بشر در بحرین بود. این تنش در حالی مجدداً شکل می‌گیرد که دوحه و منامه در ۵ ژانویه ۲۰۲۱ در شهر العلامی عربستان بیانه‌ای مبنی بر پایان بحران شورای همکاری خلیج فارس و اختلافات فی‌مابین را اعضا کردند. وضعیت زندانیان در زندان‌های بحرین نگرانی‌های بسیاری را در سایه انتشار ویروس کرونا و سایر بیماری‌ها به وجود آورده است. اطلاعاتی نیز وجود دارد که حاکی از آن است که در بحرین حقوق زندانیان نقض می‌شود.

عمار حکیم بار دیگر ائتلاف سیاسی جدیدی تشکیل داد

روسیا الیوم از تشکیل ائتلاف جدید سیاسی در عراق که ریاست آن را عمار حکیم و ریاست شورای رهبری آن را حیدر العبادی برعهده دارند، خبر داد. به گزارش مهر به نقل از روسیا الیوم، در عراق خبر از تشکیل ائتلاف جدیدی میان عمار حکیم و حیدر العبادی داده شد. خبرنگار روسیا الیوم در عراق اعلام کرد در بغداد پایتخت عراق روز شنبه (دیروز) خبر از تشکیل ائتلافی با نام «قوی الدوله الوطنیه» داده شده که ریاست آن با سید عمار الحکیم، رهبر جریان حکمت ملی است و حیدر العبادی، رئیس ائتلاف «النصر» ریاست شورای رهبری این ائتلاف را برعهده دارد. عمار حکیم در سال ۲۰۱۷ با تکرار مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق ائتلاف الحکمه را تشکیل داد و در سال ۲۰۲۰ خبر از تشکیل ائتلاف عراقیون داد و در سال ۲۰۲۱ نیز رئیس ائتلاف «قوی الدوله الوطنیه» شده است.

آتش‌سوزی مشکوک در فرودگاه بن‌گورین تل‌آویو

رسانه‌های صهیونیست از وقوع یک آتش‌سوزی گسترده در نزدیکی فرودگاه «بن‌گوریون» در فلسطین اشغالی خبر دادند. رسانه‌های رژیم صهیونیستی، ظهر روز گذشته به صورت فوری خبر از وقوع یک آتش‌سوزی گسترده در نزدیکی فرودگاه بین‌المللی «بن‌گوریون» در فلسطین اشغالی و تخلیه منازل مجاور آن دادند. کانال ۱۳ تلویزیون رژیم صهیونیستی دیروز (یکشنبه ۲ می)، از وقوع یک آتش‌سوزی گسترده در نزدیکی این فرودگاه خبر داد و اعلام کرد تیم‌های آتش‌نشانی در حال تخلیه منازل شهرک صهیونیست‌نشین «زیتان» واقع در نزدیکی محل حادثه هستند. پایگاه خبری روزنامه صهیونیستی «یدیعوت‌آحرانوت» نیز در خبری فوری از این حریق و تخلیه منازل مجاور محل حادثه نوشت و اعلام کرد تا زمان تنظیم این خبر، تیم‌های آتش‌نشانی نتوانسته‌اند آتش‌سوزی را مهار کنند. هنوز دلیل این آتش‌سوزی اعلام نشده و جزئیاتی از آن در دست نیست.